

РЕШЕНИЕ

КАРАР

« 23 » октябрь 2019г.

Иске Кәшер авылы

№23

- **Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм үткәру тәртибе турында(яңа редакциядә)**

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Уставының 18.1 статьясы нигезендә Иске Кәшер авыл җирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм үткәру тәртибе турында» Нигезләмәне яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Советының 2018 нче елның 17 нче сентябрдә кабул ителгән 15 нче «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге территориясендә гражданнар жыенын үткәругә эзерлек тәртибе турында», 2019 нчы елның 6 нчы августында кабул ителгән 10 нчы» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр кертү турында»гы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә бастырырга, шулай ук «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында» (PRAVO) урнаштырырга. TATARSTAN.RU Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Совет Рәисе, Иске Кәшер авыл җирлеге
башлыгы

Р.Н.Дәуләтжанов

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер
авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын
эзерләү һәм үткәру тәртибе турында Нигезләмә**

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм үткәру тәртибе турында әлеге Нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) 2003 елның 6 октябрәндә кабул ителгән № 131-ФЗ «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 25.1 статьясы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл жирлеге Уставының 18.1 статьясынигезендә эшләнде

1. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Халык жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, даими яки нигездә аның территориясендә яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукына ия кешеләр катнаша ала.
- 1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле һәм ирекле.
- 1.4. Гражданнар жыенда шәхсән үзе катнаша һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Халык жыены халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатыннан үткәрелә.
- 1.6 әгәр торак пунктта әлеге торак пунктта сайлау хокукына ия булган халыкның яртысыннан артыгын бер үк вакытта бергә карау мөмкинлеге булмаса, Устав нигезендә гражданнар жыены этаплап уздырыла.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

- 1.7. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелергә мөмкин:

күрсәтелгән торак пункт составына башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертә торган жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча торак пунктта (әлеге торак пункт составына керә) күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүне үз эченә алган жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча);

муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыены белән гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

сайлау хокукына ия булган жирлектә яшәүчеләр саны 100 дән артык кеше булса, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы төзү, аның саны һәм вәкаләтләр вакыты турында мәсьәлә буенча гражданнар жыенын гамәлгә ашыра торган жирлектә 100 дән артык кеше була;

муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыены белән гамәлгә ашырыла торган жирлектә үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча; жирлек составына керүче торак пунктта, шәһәр эчендәге район, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эчендәге территориядә, шәһәр округы яисә муниципаль район чикләрендә урнашкан авылар территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

жирлекара территориядә урнашкан торак пунктта, жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл жирлегенең Түбән тыгызлыгы булган жирлегендә яки халык саны 100 кешедән артмаган очракта, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча эш алып барыла.;

авыл торак пунктында авыл жирлеге старостасы кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл жирлеге старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча фикер алышу булды;

авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелергә мөмкин.

Гражданнар жыенын матди һәм оештыру ягыннан тәмин итү

1.8. Жыен муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан тәмин ителә.

1.9. Жыенга эзерлек һәм аны үткәру белән бәйле чыгымнар муниципаль берәмлек бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Халык жыены үткәру инициативасы

2.1. Халык жыенын үткәру инициативасы-торак пунктта:

муниципаль берәмлек башлыгы;

- сайлау хокукына ия булган, гражданнар жыенында катнашырга хокуклы 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр (ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, даими яки күбесенчә торак пункт территориясендә яшәүче, яшәу урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә житкән чит ил гражданнары, шулай ук чит ил гражданнары, Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия булган торак пункт территориясендә даими яисә нигездә яшәүче һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукка ия булган кешеләр. Халык жыены үткәру инициативасы

2.1. Халык жыенын үткәру инициативасы-торак пунктта: муниципаль берәмлек башлыгы;

- сайлау хокукына ия булган, гражданнар жыенында катнашырга хокуклы 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр (ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, даими яки күбесенчә торак пункт территориясендә яшәүче, яшәу урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә житкән чит ил гражданнары, шулай ук чит ил гражданнары, Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия булган торак пункт территориясендә даими яисә нигездә яшәүче һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукка ия булган кешеләр.

2.2. инициатива жителей населенного пункта должна быть оформлена в виде подписного листа (приложение 1) или протокола собрания инициативной группы, в котором принято решение о выдвижении инициативы проведения схода, которая должна быть указана в них:

вопросы, выносимые на сходы граждан;

рекомендуемое время проведения схода граждан;

серия и номер паспорта каждого гражданина, поддерживающего инициативу о созыве схода граждан, место жительства, его подпись и дата внесения подписи.

2.3. количество подписей, подлежащих сбору в поддержку инициативы проведения схода, составляет 5 процентов от числа граждан, имеющих право избирать, постоянно или на основании проживающих, зарегистрированных

по месту жительства на территории населенного пункта, но не может иметь 10 подписей.

2.4. подписные листы заверяются лицом, собирающим подписи, с указанием даты освидетельствования, фамилии, отчества, даты рождения, номера и серии паспорта, места жительства главы муниципального образования и указанием номера и серии данного документа, места жительства..2.2. инициатива жителей населенного пункта должна быть оформлена в виде подписного листа (приложение 1) или протокола собрания инициативной группы, в котором принято решение о выдвижении инициативы проведения схода, которая должна быть указана в них:

вопросы, выносимые на сходы граждан;

рекомендуемое время проведения схода граждан;

серия и номер паспорта каждого гражданина, поддерживающего инициативу о созыве схода граждан, место жительства, его подпись и дата внесения подписи.

Гражданнар жыенын үткәру турында Карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары белән (2 нче кушымта), ә муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы белән – муниципаль берәмлек башлыгы карары белән (3 нче кушымта) барлык кирәклә документлар кергән көннән 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яисә муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы аның максатка ярашлы булмавы сәбәпләре буенча гражданнар жыенын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыенына чыгарылган мәсьәлә (гражданнар жыены этаплары) Россия Федерациясә законнарына каршы килмәскә тиеш һәм законнары чыгару инициативасын хупларга. Халык жыены мәсьәләсә аны күп итеп аңлату мөмкинлегеннән чыгып эшләнергә тиеш, ягъни аңа бары тик бертөслә жавап кына бирергә мөмкин булып иде.

2.8. Гражданнар жыенын билгеләү, аны күчерү турындагы карарны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) тәртибе муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен муниципаль берәмлек уставында каралган тәртиптә басылып чыга (халыкка житкерелә).

Муниципаль берәмлек башлыгы карарында яисә муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карарында гражданнар жыенын уздыру турында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәлә;

гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы-муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында белешмәләр.

2.9. Гражданнар жыенын (башкарма-боеру органы) эзерләү һәм уздыру өчен җаваплы муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе, муниципаль берәмлек башлыгы карары яки муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә гражданнар жыенын үткәру турында муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүчеләр исемлекләрен төзи; гражданнар жыенына мәгълүмати материаллар эзерли; муниципаль берәмлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм гражданнар жыены турында башка ысуллар белән хәбәр итә (4 нче кушымта).

Муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы гражданнар жыенын үткәру өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Гражданнар жыены барышында торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү һәм халык жыенын үткәру датасын билгеләү территориаль, вакытлы билгеләр, шулай ук башка очракларда мөмкин.

2.9.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү тәртибе гражданнар жыенын билгеләү турында муниципаль актта күрсәтелә (5,6 нчы кушымталар).

2.9.3. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыены (гражданнар жыены этаплары) вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә. Гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) билгеләү турында карар, гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) үткәру вакыты һәм урыны гражданнар жыены (гражданнар жыены этапларын) үткәрелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш. Гражданнар Жыенының этапларын үткәру вакыты һәм урыны бер карарда яисә халык жыенын билгеләү турында карарда күрсәтелә.

2.9.4. Халык жыенын этаплап уздырган очракта, жыен этаплап уздырыла, гражданнар жыенын үткәру турында Карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмый. Халык жыены этапларын күчәргәндә, жыенны уздыру билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.9.3. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыены (гражданнар жыены этаплары) вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә. Гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) билгеләү турында карар, гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) үткәру вакыты һәм урыны гражданнар жыены (гражданнар жыены этапларын) үткәрелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш. Гражданнар

Жыенының этаптарын үткөрү вакыты һәм урыны бер карарда яисә халык жыенын билгеләү турында карарда күрсәтелә.

2.9.4. Халык жыенын этаплап уздырган очракта, жыен этаплап уздырыла, гражданныр жыенын үткөрү турында Карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмый. Халык жыены этаптарын күчөргәндә, жыенны уздыру билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.9.5. Гражданныр жыенына 5 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсендә гражданныр жыены карарына чыгарыла торган материаллар белән танышырга хокуклы. әлегә нигезләмә, шулай ук алырга, аларның күчөргәләре.

2.10. Гражданныр жыены турындагы Нигезләмә нигезендә, халык жыенын үткөрү датасы соңрак вакытка күчөргәләргә мөмкин. Халык жыенын уздыру датасы билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча күчөргү турында Карар кабул ителергә тиеш.

3. Гражданныр жыенын үткөрү тәртібе

3.1. Жыенга килгән гражданныр торақ пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия булган затларны теркәү өчен муниципаль берәмлек башлығы вәкаләтле зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдөргән башка гражданныр, жыенда тикшерелә торган мәсьәләләргә хәл итү эшчәнлекләре, матбугат һәм башка масса күләм мәгълүмат чаралары вәкилләргә катнашында да хәлиткөч тавыш бирү хокукынан башка мөмкин.

3.3. Сайлау хокукына ия торақ пунктта яшәүчеләр исемлегендә төгәлсезлекләргә ачыкланган очракта, торақ пунктта яшәүчә кеше теркәргә һәм әлегә муниципаль берәмлек башлығы жыенда катнашырга мөмкин.

3.4. Язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) раслап торучы документның (Россия Федерациясе гражданынның паспорты, хәрби билет, чит ил гражданынның паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рөхсәт һәм башкалар булырга мөмкин.)

3.5. Гражданныр жыены анда сайлау хокукына ия булган торақ пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артыгы катнашуга хокуклы. Кворум булмаганда, гражданныр жыенын үткөрүнең яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлығы тарафыннан башкарыла. Бу очракта халык жыены халык жыенын үткөрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча үткөргәләргә тиеш.

3.6. Гражданныр жыены этаплап уздырылган очракта, гражданныр жыены жыенның аерым этаптарында гражданнырның теләсә кайсы килгән очракта

да хокуклы, аннан соң барлык уздырылган этаплар йомгаклары буенча тавышларны санап, ягъни мондый жыен бердәм булып кала.

3.7. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин. Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә (вариант буларак: форма гражданнар жыенын әзерләү һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмә белән билгеләнә).

3.8. Гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданды яшерен тавыш бирүне уздырганда тавыш бирү өчен бюллетень (7 нче кушымта) бирелә .

3.9. Гражданнар жыенында муниципаль берәмлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы..

3.10. Гражданнар жыены Сәркатипне һәм хисап комиссиясен сайлай. Хисап комиссиясе әгъзалары саны кимендә өч кеше була алмый.

Хисап комиссиясенә рәислек итүче керә алмый.

Хисап комиссиясе:

1) торак пунктта яшәүчеләр жыенына килүче гражданнарны теркәүнең дөреслеген, кирәк булганда, аларның гражданнар жыены эшендә катнашу хокукын тикшерә;

2) гражданнар Жыенының кворумын билгели (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш));

3) тавыш бирү мәсьәләләре буенча аңлатмалар бирә;

4) тавышларны саны һәм тавыш бирүгә йомгак ясы (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш);

5) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә төзи (гражданнар жыены йомгаклары буенча);

6) рәислек итүгә тавыш бирү нәтижеләре белән материаллар (беркетмә, жыенда катнашучы гражданнар исемлеген) тапшыра.

3.11. Гражданнар Жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, муниципаль берәмлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокукына ия гражданнар тарафыннан кертелә ала. Көн тәртибенә чакырылыш инициаторлары тарафыннан кертелгән сораулар мәжбүри рәвештә кертелә. Күрсәтелгән мәсьәләләр беренче чиратта карала. Халык жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләргә кергү турында карар, әгәр аның өчен жыенда катнашкан гражданнарның яртысыннан да ким булмаган өлеш тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.12. Гражданнар жыены вакытында шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән сайланган башка зат, гражданнар жыенында теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән,

рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын жыенда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.13. Гражданнарның этаплап жыенында тавыш бирү ачык яисә ябык (яшерен) булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар жыены этабында кабул ителә (вариант буларак: форма гражданнар жыенын әзерләү һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмә белән билгеләнә)..3.11. Гражданнар Жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, муниципаль берәмлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокукына ия гражданнар тарафыннан кертелә ала. Көн тәртибенә чакырылыш инициаторлары тарафыннан кертелгән сораулар мәжбүри рәвештә кертелә. Күрсәтелгән мәсьәләләр беренче чиратта карала. Халык жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне кертү турында карар, әгәр аның өчен жыенда катнашкан гражданнарның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.12. Гражданнар жыены вакытында шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән сайланган башка зат, гражданнар жыенында теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән, рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын жыенда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.13. Гражданнарның этаплап жыенында тавыш бирү ачык яисә ябык (яшерен) булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданнар жыены этабында кабул ителә (вариант буларак: форма гражданнар жыенын әзерләү һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмә белән билгеләнә).

3.14. Гражданнар жыенын уздыру этапларының һәркайсында этаплап жыен уздырганда хисап комиссиясе арасыннан гражданнарның ачык тавыш бирү нәтижеләре буенча Хисап комиссиясенең бер әгъзасы сайлана, алар кворумны һәм йомгаклау тавышларын санаганда комиссия составында эшләячәк.

3.15. Жыенда рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткәрүне оештыра, тәртипне хуплай, хисап комиссиясе эшен координацияли, фикер алышына торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәмин итә.

3.16. Гражданнар жыенында сәркатип тарафыннан беркетмә алып барыла, анда гражданнар жыенын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны, торак пунктта яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлегә, карала

торган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданның саны (8 нче кушымта) күрсәтелә

3.17. Халык җыенының этаплап уздырганда гражданның Җыенының һәр этабында беркетмәләр (9,10 нчы кушымталар) алып барыла, алар алга таба гражданның Җыенының уздырылган этаплары йомгаклары буенча җыенның бер йомгаклау беркетмәсенә (11 нче кушымта), шулай ук хисап комиссиясе беркетмәләренә (12,13 нче кушымталар) тутырыла, алар шулай ук гражданның Җыенының һәр этабында тавышларны санау нәтиҗәләре буенча Хисап комиссиясенә бер йомгаклау беркетмәсенә (14 нче номерлы беркетмә) тутырыла.

3.18. Гражданның Җыенының йомгаклау беркетмәсендә гражданның җыены этапларының датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, гражданның җыены этапларында катнашкан гражданның гомуми саны турында белешмәләр, гражданның җыены этаплары нәтиҗәләре буенча тавыш бирүнең йомгаклау нәтиҗәләре бар. Йомгаклау беркетмәсе жирлек башлыгы кул куя торган гражданның җыены карарын рәсмиләштерү өчен нигез булып тора.

3.19. Беркетмәгә җыенда рәислек итүче зат, җыен секретаре кул куя һәм муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә җыенда теркәлгән катнашучылар исемлегенә теркәлә.

3.20. Гражданның Җыенының уздырылган этаплары йомгаклары буенча Хисап комиссиясенә йомгаклау беркетмәсендә гражданның җыены этапларын үткөрү датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, үткәрелгән этаплар саны, халык җыеннарының үткәрелгән этаплары буенча хисап комиссиясе беркетмәләре саны, җыенны уздыру өчен билгеләнгән территориядә яшәүче гражданның гомуми саны, җыен эшендә катнашкан гражданның гомуми саны, җыен эшендә катнашкан гражданның гомуми саны, алар өчен бирелгән тавышларның гомуми саны, аңа каршы тавышларның гомуми саны.

3.21. Йомгаклау беркетмәсенә хисап комиссиясе рәисе һәм хисап комиссиясе әгъзалары кул куя һәм муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

4. Халык җыены карарлары

4.1. Гражданның җыены карары кабул ителгән дип санала, әгәр аның өчен тавыш бирсәләр җыенда катнашучыларның яртысынан артыгы, сайлау хокукына ия булган.

4.2. Җыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.

4.3. Жирле үзидарэ органнары һәм жирле үзидарэнең вазыйфаи затлары гражданныр жыенында кабул ителгән карарларның үтөлешен тээмин итэләр. алар арасында вәкаләтләр бүленеше нигезендә, жирлек уставы белән билгеләнгән.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар жыенда башка карар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә мөмкин яки суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин

4.5. Гражданныр жыенында кабул ителгән карарлар рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш һәм муниципаль хокукый актлар таләпләре нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрне турыдан-туры ихтыярий белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукый акт кабул итү (бастырып чыгару), күрсәтелгән актны кабул итү (бастырып чыгару) компетенциясенә керә торган жирле үзидарэ органы яисә жирле үзидарэнең вазыйфаи заты гражданныр жыенында кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән соң 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданныр жыены карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфаи затлары яисә жирле үзидарэ органнары тарафыннан раслауга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла